

Ministeren

Undervisningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 14. marts 2018 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

UNU alm. del spm. 229:

Vil ministeren sende udvalget sit talepapir fra samrådet den 13. marts 2018 om manglen på folkeskolelærere, jf. UNU alm. del – samrådsspørgsmål AI og AJ.

Svar

Hermed oversendes mit talepapir som svar på spm. 229.

Med venlig hilsen

Søren Pind

15. marts 2018

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
18/005315-04

Spørgsmål AI

"Hvilke initiativer vil ministrene igangsætte for at reducere den omfattende mangel på lærere? Mini-strener bedes både redegøre for mulige tiltag, der kan afhjælpe den akutte mangel særligt i de dele af landet, der er hårdest ramt, samt mere langsigtede tiltag, der kan bidrage til en holdbar lærerdækning i hele landet."

Spørgsmål AJ

"Hvad vil ministrene gøre for at sikre flere lærere med linjefag i tysk, musik, fysik og kemi, som »er så godt som umulige at opdrive« ifølge "Skoleleder: Det er nærmest umuligt at opdrive lærere i tysk, musik og fysik", Politiken den 16. januar 2018?"

Svar

Indledning

Tak for ordet og tak for spørgsmålene om dette vigtige emne, som optager både undervisningsministeren og mig. Vi har aftalt at besvare de to spørgsmål samlet. Jeg har fået lov at starte med fokus på læreruddannelsen og på efteruddannelse. Herefter vil undervisningsministeren gå nærmere ind på forholdene i folkeskolen.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

[Ny læreruddannelse]

Dygtige og veluddannede lærere er afgørende for elevernes læringsudbytte. Der blev i 2013 indført en ny læreruddannelse, som vi nu er i gang med at evaluere.

Et væsentligt element i den nye uddannelse er et krav om karakteren 7 som forudsætning for optagelse. Ansøgere, der har under 7, kan optages via en optagelsessamtale. Kravet betyder, at de lærer-studerende på den nye uddannelse har et karakter-gennemsnit, der ligger 0,7 over karakter-gennemsnittet for den tidligere læreruddannelse. Det er en positiv udvikling.

Der var i årene efter indførelsen af optagelseskra-ven et fald i optaget på læreruddannelsen. Men i 2016 og 2017 er optaget steget igen og ligger nu med et juli-optag på ca. 2.700 studerende. Dette svarer til et samlet, årligt optag - inklusiv vinterop-tag mv. - på ca. 3.400 studerende.

Min holdning er, at vi skal optage kvalificerede og motiverede studerende på læreruddannelsen. Vi skal ikke sænke barren, men tværtimod fastholde og øge fokus på kvalitet og faglighed. Det vil i længden give uddannelsen større prestige, så flere stærke studerende søger ind.

[Fremskrivning]

Jeg tager spørgsmålet om lærerdækning alvorligt. Derfor har vi i samarbejde med Undervisningsministeriet i 2017 fået foretaget en fremskrivning af lærerdækningen i folkeskolen.

Fremskrivningen viser i hovedtræk en balanceret udvikling med mindre udsving i lærerudbuddet i forhold til den samlede bestand af lærere. Udbuddet af lærere falder i forhold til efterspørgslen nogle år ud i fremtiden. Det betyder, at der på kort sigt - som det også er skitseret i spørgsmålene - vil være lærermangel flere steder i landet.

På grund af faldende elevtal og et større udbud af lærere vil der på længere sigt være bedre balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter lærere. Det betyder, at den nuværende lærermangel vil bli-ve udlignet.

Der vil være et generelt lærerunderskud frem til 2022. Herefter vil der i stedet opstå et lærerover-skud, dog med regionale udsving

Ud fra fremskrivningen kan vi konstatere, at det gælder om at fastholde størrelsen af det optag, vi har nu. Så vil tingene komme til at passe sammen i de kommende år.

Det vil ikke løse de aktuelle, regionale udfordringer at øge optaget på læreruddannelsen generelt. Et øget optag vil først slå igennem i folkeskolen om flere år, hvor der i forvejen ser ud til at være en bedre balance. Det tager tid, når folk skal uddannes.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Undervisningsministeren vil komme ind på, at spørgsmålet om lærerdækning også handler om en række andre forhold end antal læreruddannede, herunder eksempelvis lærernes mobilitet.

[Regionale udfordringer]

Som fremskrivningen viser, er der imidlertid betydelige regionale forskelle i lærerdækningen.

Vi skal tage de aktuelle, regionale udfordringer alvorligt i samarbejde med kommuner, skoleledere og professionshøjskoler. Det er en opgave, vi kun kan løse i fællesskab og ved en fælles indsats.

De nuværende problemer afspejler, at der skulle være sket en indsats for år tilbage. Her og nu kræver udfordringerne fokus på særlige regionale løsninger - og på løsninger, der virker hurtigt.

[Uddannelsesstationer]

Vi har bl.a. igangsat forsøg med fire uddannelses-stationer for læreruddannelsen i henholdsvis Holstebro og Randers, Fredericia og Helsingør.

Stationerne skal understøtte øget forsyning af lærere til folkeskolen i Region Sjælland, Hovedstaden, Midtjylland og Syddanmark.

Helt konkret ved at de studerende gennemfører læreruddannelsen i byer, som ikke i dag har et udbud af læreruddannelsen og i tæt samarbejde med skoler i området. På den måde får de en tættere tilknytning lokalt.

[Meritlæreruddannelse mv.]

Jeg har samtidig bedt ministeriet undersøge, hvordan meritlæreruddannelsen på kort sigt kan understøtte de regionale behov, herunder ved en mere fleksibel tilrettelæggelse af uddannelsen.

Kommunerne kan jo også selv gøre mere for at promovere meritlæreruddannelsen f. eks. overfor ledige akademikere. Ordningen bruges ikke så meget i dag, som den kunne.

Jeg kan også nævne den skolebaserede lærerud-dannelse på Professionshøjskolen Absalon som et spændende tilbud til f.eks. uuddannede vikarer i folkeskolen. Her er det vigtigt med et tæt samarbejde mellem kommuner, skoleledere og professionshøjskoler.

[Efteruddannelse og kompetencedækning]

Samtidig har vi jo også i forbindelse med folkeskole-reformen et fælles mål om at øge kompetence-dækningen. Lærerne skal være uddannede i de fag, som de underviser i.

De seneste tal viser en høj kompetencedækning i fysik/kemi, tysk og fransk – som er tre af de fag, der referes til i spørgsmålet. Men også her gør regionale forskelle sig gældende.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Derfor er jeg glad for den efteruddannelsesindsats, der foregår i de enkelte undervisningsfag inden for den 1 milliard kr., der er afsat frem mod 2020. De seneste tal for 2015/2016 viste en høj efteruddannelsesaktivitet i undervisningsfagene.

Her er der også plads til at kommunerne gør mere for at få lærerne afsted på relevant efteruddannelse. Pengene er ikke brugt.

I forhold til kompetencedækning ser jeg desuden frem til effekten af målet i den nye læreruddannelse om, at lærerne fremover som hovedregel skal have tre undervisningsfag.

I den tidligere læreruddannelse havde de studerende kun to undervisningsfag. Det gjorde det svært at understøtte, at lærerne som udgangspunkt kun skal undervise i fag, de har undervisningskompetence i.

[Initiativer til bedre kompetencedækning]

Endelig har regeringen taget andre initiativer som understøtter, at lærerne har de efterspurgte kompetencer. Jeg kan eksempelvis nævne sprogstrategien, hvor vi sætter ind for at styrke sprogundervisningen lige fra folkeskolen og til professionshøjskoler og universiteter. Og jeg ved, at undervisningsministeren vil orientere om regeringens naturfagsstrategi.

[Afslutning]

Så opgaven er på længere sigt at udvikle kvaliteten i læreruddannelsen, så vi kan tiltrække dygtige unge til uddannelsen. Og fastholde optaget - der altså er steget - på det niveau, vi har i dag.

Samtidig skal vi tage hånd om de aktuelle, regionale udfordringer i samarbejde med kommuner og skoleledere.

Tak for ordet.